

Giro nahasia politika aldaketaren atarian

Hil honen 22an eta 29an izanen dira Pirinio Atlantikoetako bozak, bi itzulitan ohi bezala. Alta, boz hauek kantonamendu kopuruan eta hautagaitzen eraketan aldaketak ekarri dituzte: 27 kantonamendu dira departamenduan, hauetako hamabi Ipar Euskal Herrian, lehen 21 ziren. Hautagaiak parekideak dira hauteskunde-barruti bakoitzean: emazte eta gizon kopuru bera.

| MIKEL ASURMENDI |

PAUEKO KONTSEILU NAGUSIKO egiturak berrituak izanen dira bozen ondoren. Erregioen –eskualdeak– egituratze berriak aldaketak ekarriko ditu departamenduetan. Bi egituren eskumenetan aldaketak izanen dira –NOTRe legearen arabera garatzen ari dira–, baina ez dira zehatz-mehatz ezagutzen. Gizarte laguntzetan, azpiegituretan eta hezkuntzan aldaketak izan litezke departamenduaren kaltetan, antza.

Biarno eta Ipar Euskal Herria daude Pirinio Atlantikoak departamenduan. 2015eko aurrekontua 803 milioikoa da, azken gobernu kontseiluak onartua. Egungo presidente Georges Labazéek (PS) ez du bere burua aurkeztu. Bera da departamenduko lehen presidente sozialista. Hauteskundeotan, 143 dira hautagaiak eta horietako 108 berriak; 76 dira euskal hautagaiak. Kontseilu Nagusiko hautetsiak 52 dira, eta orain arte, zortzi baino ez ziren emakumeak. Aurrerantzean, 27 emakumek eta 27 gizonak beteko dituzte Paueko Kontseilu Nagusiko aulkiak, Nafarroako Parlamentua ere deitua.

Alderdien hautagaitzak

Amaitu berri den legealdian, historian lehen aldikoz, PS izan da indar politikoa nagusia departamenduan. Alabaina, PSko oraingo boz zerrendetan ez dago Georges Labazée biarnesa, ez Frantxoa Maitia garaztarrak, ezta Atharratzeko Arnaud Villeneuve auzapeza ere. Hendaiaiko auzapez eta departamenduko lehen-

dakariorde Kotte Ecenarro jalgi da lider berri gisara. Chantal Kehrigekin aurkeztu da Hendaiaiko hauteskunde-barrutian. Donibane Lohizuneko Jean Henri Aguerretche-Julie Bergara, Baionako Henri Etcheto-Marie Chistine Aragon eta Juliette Brocard-Christophe Martin bikoitek ere pisu handikoak dira alderdi

sozialistan. PSk Europe Ecologie Les Verts taldearekin akordioa lortu du zenbait kantonamendutako zerrendetan; Baionan eta Bidaxune-Amikuze-Oztibarren, adibidez.

Eskuinak eta zentroko alderdiek historikoki kudeatu duten departamenduko boterea berreskuratu nahi dute. UMP eta Force64 alderdiek

bat egin dute horren xedez. Jacques Laserre presidente zentrista ohia, Bidaxune-Amikuze-Oztibarre kantonamenduan aurkeztu da berriz ere, Anne Marie Bruthekin batera aldi honetan. Miarritzen Max Brisson eta Maider Arostegui dira hautagai nagusiak. Donibane Lohizunen bi bikote daude eskuinaren izenean: Ziburuko axuanta Isabelle Dubarbier da ezagunena. Angeluko Claude Olive auzapeza Baionako 1. kantonamenduko hautagaia da. Landa edo baserri munduan, zentro-eskuineko beste izen ezagunak hauek dira: Beñat Inchauspe Hazparnen, Vicente Bru Uztaritzen eta Pepela Mirande Zuberoan.

Euskal Herria Bai (EH Bai) hautagaitza abertzalearen lema *Herrian bizia, lan egin eta erabaki* da. Lurralde Elkargoa eta aldaketa sozioekonomikoa aldarrikatzen ditu. Iparraldeko hamabi kantonamenduetan soilik aurkezteak Kontseilu Nagusiko aukien erdiespen kopurua mugatzen dio. Bidaxune-Amikuze-Oztibarren Anita Lopepe-Xabi Larralde bikotea da buruan buru. Donibane Lohizunen, berriz, Peio Etcheverry-Ainciart eta Leire Larrasa dira lehen hautagaiak. Hiriburuko auzapez Alain Iriart –egungo kontseilari abertzale bakarra Pauen– Errobi Aturri kantonamenduan aurkeztu da, Fabienne Ayensa da bikotekidea.

EAJ lau kantonamendutan aurkeztu da. Jean-Michel Iribarne eta Itxaro Bethart Uztaritze-Errobi barrutian. Francis Gellie eta Nicole Terunad Urdazurin. Donibane Lohizunen Gaxuxa Elhorga eta Jean Pierre Etcheverry. Hendaia-koan, berriz, Jean Tellechea eta Itziar Aizpuru. Jeltzaleen asmo behinena herritarrengana iristea da. *Zuekin hemen!* dute kanpainako lema.

Alderdi edota mugimendu horien hautagaitzen bi aldeetara Fronte Nazionalea (FN) eta Ezkerreko Frontea daude; bi muturretan. Kantonamendu guztietan aurkeztu ez arren, *Le Pen* markako zerrendek ustekaberen bat eman lezakete. Ezkerreko Fronteak, berriz, Hendaia eta Baiona aldean dauka atxikimendu gehiena.

Giro nahasia

Hauteskunde hauen berezitasunak berretsi ditzagun: kantonamendu

Anita Lopepe EH Baioko elelduna. Ezker abertzalearen hautagai nagusietako bat. Lehen aldikoz, hautagaitzak parekideak dira Frantziako Estatuko bozetan.

edo hauteskunde-barrutien kopurua gutxitu izana eta hautagaien parekidetasuna. Departamenduetako azken bozak izan litezke hala berean. Ipar Euskal Herriaren kasuan –Pirinio Atlantikoak desagertuko direlakoan–, tokiko zenbait jarduera politiko Paueko Kontseilu Nagusitik Bordeleko Kontseilu Nagusira iragan litezke. Alta, orai-

Hexagonoko hauteskunde nagusietan abstentzioa goiti ari da, eta herritarrengandik hurbilago dauden instituzioetarako bozetan ere abstentzioaren mamua ageri da

nokoan ez dira ezagutzen erregioetako eta departamenduetako eskuimen politiko berriak. Horiek horrela, kanpaina gorabeheratsua iragarri dute politikariek. Egoera hau ez da ere kezka bakarra alderdi politikoentzat. Hexagonoko hauteskunde nagusietan abstentzioa goiti ari da, eta herritarrengandik hurbilago dauden instituzioetarako bozetan ere abstentzioaren mamua ageri da.

Frantziako instituzio nagusietan ezkerria da nagusi uneon, PS buruan buru: Asanblea Nazionalean, Eliseon (François Hollande presidentea) zein Matignonen (Manuel Valls lehen ministroa). Akitaniako eskualdeko buru Alain Rousset da eta Georges Labazee jokoan dagoen departamendukoa. Pirinio Atlantikoetako presidentea berak ezkerre irabaztea zaila ikusten duela adierazi du publikoki.

Ezkerraren politikaren porrotaren ondoren, eskuinaren itzulera sumatzen da. Kontseilu Nagusia eskuinaren esku baino, zentro-eskuinaren esku egon da, departamenduko buru ohi François Bayrou ikur nagusia izaki. Zentro-eskuinaren aliantzak Kontseilu Nagusiaren gidaritzaren berreskuratzea errazten du. Halaber, FNren emaitzek argituko dute eskuindar bozemaileen joera, baita ezker muturreko emaitzen joera agertuko ere.

EH Bai eta EAJ itxaropentsu agertu dira aurre-kanpainan. EAJ bere izenean aurkeztu da, eta horrek emango du bere ahalmeneren benetakoa neurria. EH Baik, bestalde, Euskal Herriaren garai berrian oinarritu du kanpaina. Alain Iriart hautagaiaren erranetan, EH Baik gora eginen du eskualde guztietan.

Martxoaren 9an abiatu da kanpaina. Aspaldi igurikatzen den politika aldaketaren atarian giro politikoa nahasia da. ■